1853. N°. 97.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 15 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 13 Augustus.

Naar men verneemt heeft Z. Maj., Mr. J. B. C. Cau, op zijn verzoek eervol ontslagen als Kantonregter alhier.

— Heden morgen zijn onze stad binnengetrokken het 1ste en 3de bataillon grenadiers en jagers, zich uit 's Gravenhage en Delft naar het kamp van Zeyst begevende. De grenadiers zijn hier verbleven, om nachtverblijf te houden en morgen ochtend den marsch voort te zetten; de jagers zijn tot Alphen getrokken, om aldaar kwartier te houden. Gemelde troepen zijn door de HH. Officieren van de rijdende artillerie en infanterie, alhier in garnizoen, met de muziek ingehaald.

— Gisteren avond is alhier in den Singel bij de Koepoort, het lijk opgehaald van eene 23-jarige jongedochter, die erkend is uit 's Gravenhage afkomstig te zijn.

— Uit onze stad wordt aan de *Grondwet* berigt, dat door den Heer Burgemeester der gemeente bevelen zijn gegeven tot het maken van een plan, met opgave eener raming van kosten, tot verlenging van een jaagpad en den weg langs de Zijl, in verbinding met het jaagpad langs de ringvaart om het drooggemaakte Haarlemmermeer.

— Daar de tijd weldra nadert, zegt de *N. Rott. Cour.*, waarop door de Kon. Ned. Maatschappij tot aanmoediging van den Tuinbouw eene Tentoonstelling van bloemen en gewassen binnen Rotterdam zal gehouden worden, doen wij zeker onzen lezers geen ondienst met hen, die daarin belang stellen, aan enkele bepalingen van het alom verspreide programma te herinneren. 1°. De Tentoonstelling zal van 3—6 Sept. geopend zijn; 2°. allen, hetzij leden of niet leden, worden uitgenoodigd voorwerpen in te zenden; 3°. aan den Secretaris der maatschappij (Prof. de Vriese alhier) moet vóór of uiterlijk den 28sten Aug. eene naauwkeurige lijst franco worden bezorgd, van hetgeen men zal inzenden. Opgaven na 28 Aug. des avonds ten 11 ure, zullen alleen ter verfraaijing worden aangenomen; 4°. alle voorwerpen moeten Woensdag 31 Aug. uiterlijk des avonds ten 10 ure, aan het locaal der Groote Zaal der societeit Harmonie (Vest), worden ingezonden. 5°. De beoordeeling zal plaats hebben op Donderdag den 1sten Sept. des morgens ten 11 ure, door eene daartoe benoemde Commissie, en 6°. de teruggave zal plaats hebben op Woensdag 7 Sept.; wat op den 8sten Sept. des middags ten 12 ure niet is afgehaald, zal blijven voor rekening en verantwoording der inzenders.

— Op de lijst van aanbeveling voor de betrekking van Kantonregter te Schoonhoven, vacerende door het eervol ontslag van den Heer C. Weggeman Guldemont, zijn door de Regtbank te Rotterdam geplaatst, de Heeren Mrs. L. Slingeland, Plaatsvervanger, W. Terpstra en H. E. C. van Kerckhoff, Advocaten te Rotterdam.

— Z. K. H. de Prins van Oranje is Dingsdag te Utrecht aangekomen, heeft Donderdag het kamp van Zeyst bezocht en zich van daar naar Amersfoort begeven.

— De Synode der Nederl. Herv. kerk, welker zitting den 6den dezer gesloten is, heeft in hare laatste vergaderingen ter hand genomen het door de Synodale Commissie ter tafel gebragte concept-reglement op het examen, en hetzelve gewijzigd. De behandeling van het reglement op het beheer, hetwelk mede in een uitgewerkt concept was voorgedragen, is, wegens veelvuldige werkzaamheden, ook dit jaar naar eene volgende Synode verwezen, nadat daarover een belangrijk rapport was uitgebragt. Met groote blijdschap heeft de Synode kennis ontvangen, dat de kerk te Turyn voltooid, en daartoe hier te lande de aanmerkelijke som van f 22,256 verzameld is.

— De Koninklijke Academie voor de Zee- en Landmagt te Breda zal haar 25-jarig bestaan aldaar op 26, 27 en 28 Sept. e. k. luisterrijk vieren. De feestviering zal, zoo men zegt, bestaan: 1°. in een prachtigen optogt naar het academie-gebouw en aanbieding aan die instelling, van een kostbaar bewijs van aandenken en erkentelijkheid door de stad en burgerij; 2°. een muziekfeest, waartoe alle in den lande bestaande muziek-corpsen der dienstdoende schutterijen zijn uitgenoodigd, en 3°. in onderscheidene volksspelen en vermakelijkheden.

— Bij de veelvuldige proeven, aangewend om de treurige aardappelenziekte te leeren kennen en tegen te gaan, meldt men die van een landeigenaar op het eiland Texel, die daarvan gedurende de laatste twee jaren gunstige uitkomsten mogt zien. Wanneer namelijk de aardappelplant bloeit, plukt hij den bloesem af, daar, naar zijne meening, die bloesem een insekt opneemt, hetwelk de struiken doet verkwijnen; als bewijs voor zijn gevoelen aangevende, dat alleen die struiken de zoogenaamde beijen- of zaadbollen voortbrengen, welke niet door de ziekte zijn aangetast.

— In het Nieuwe Diep ligt een Amerikaansch schip gereed, aan boord hebbende 70 Nederlandsche landverhuizers, 50 Wurtembergers en 100 uit andere Duitsche Staten.

— Te Harlingen is onder directie der Heeren Bernelot Moens & C°. eene nieuwe stoomboot-maatschappij gevestigd, bestemd voor de vaart van daar op Londen. Naar men zegt, is daartoe het Engelsch stoomschip the Queen reeds aangekocht en zal de dienst weldra een aanvang nemen.

— Men schrijft uit Sneek van den 9den: Met leedwezen verneemt men, dat het zoogenaamde venijn (miltvuur) op eene huiveringwekkende wijze blijft voortwoeden onder het rundvee van de veehouders in de dorpen Heeg, Hommerts en Jutrijp, ten gevolge waarvan bereids 111 runderen, 4 paarden en 1 schaap zijn bezweken. Het allermeest hebben tot op heden geleden de veehouders Nauta en de Vries, te Heeg, hebbende de eerste 13 en de tweede 14 runderen, 1 paard en 1 schaap aan de ziekte verloren.

— Uit Assen wordt gemeld, dat er vermoedens bestonden, dat bij de jongste verkiezing van Gemeenteraadsleden door het stembureau te Smilde ongeregeldheden zijn gepleegd van een allezins ernstigen aard, die bereids tot een administratief onderzoek aanleiding hebben gegeven.

— Als eene zeldzaamheid meenen wij te moeten melden, zegt de *Prov. Drenthsche Cour.*, dat te Hoogersmilde bij J. Hatzmann eene koe is gestorven, welke van het voorjaar af reeds in een kwijnenden toestand verkeerde en nu bij het openen bleek in het hart te hebben eene menigte slangen. Zij zijn niet geteld, doch ooggetuigen verzekeren, dat er meer dan 15 waren, van verschillende lengte. Eene had zelfs eene lengte 4 à 5 palmen, een staart hebbende, in vorm met dien van eene zwaluw overeenkomende.

— Te Groningen heeft een geacht handelaar bij gelegenheid van het vieren van den 25 jarigen gedenkdag van zijn beroep, 2 obligatiën, elk groot f 1200, gegeven aan het gasthuis der Herv. Diakonie aldaar.

— Den 10den zijn door den Middelburgschen beurtman te Dordrecht aangebragt twee zeer groote visschen, wier namen onbekend zijn, wegende te zamen ongeveer 4,000 halve Ned. ℔. Zij waren te Middelburg door de eb op het drooge geraakt en zijn thans te Dordrecht ter bezigtiging gesteld.

's GRAVENHAGE, 13 Augustus.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag verleend aan J. C. Sterrenburg als Burgemeester der gemeenten Berkel c. a. en Tempel.

— Gisteren hebben HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik de reis naar Luxemburg aanvaard.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Vrijdag 12 Augustus.

In deze zitting is verslag uitgebragt over 398 adressen tegen het wetsontwerp omtrent het toezigt op de kerkgenootschappen, en daaronder over een van den Heer Zwyzen, door den Paus benoemd tot Aartsbisschop van Utrecht, en 4 andere door den Paus benoemde R. K. Bisschoppen, en is voorgesteld deze ter griffie neder te leggen.

De Heer van Lynden heeft zich geenszins tegen dit voorstel verklaard, maar zich voorbehouden, dat uit dergelijk besluit niet zou worden afgeleid, dat de Kamer den Heer Zwyzen als bekleed met de genoemde waardigheid had erkend.

Nadat hierover door de Heeren Storm, Luyben en Meeussen was gesproken, heeft de Heer de Kempenaer in den zin van den eersten spreker het woord gevoerd en heeft vervolgens de Heer v. Lynden verklaard, dat hij geen voorstel heeft willen doen, maar dat hij alleen zijn persoonlijk gevoelen heeft willen openbaren. Hij heeft gezegd, in 't minst niet bevreesd te zijn voor de Bisschoppen, maar het noodig te achten, zich in tijds dienaangaande eenig voorbehoud te verzekeren, om naderhand aanmerkingen dienaangaande te verhoeden.

Daarna is besloten, om nog 145 adressen, voor de aanneming der voorgedragene wet van toezigt, ter griffie neder te leggen.

Vervolgens zijn de beraadslagingen over het wetsontwerp zelf geopend.

[De voordragt heeft nog eene wijziging ondergaan. In stede van de woorden: *De bedienaar der openbare Godsdienst, die*, enz., moet in art. 13 worden gelezen: *Hij, die*, enz.]

De Heer van Deinse schetst het hoogst gewigtige van het wets-ontwerp, thans aan de orde. Het geldt aller vrijheid en veiligheid, ons zoo maatschappelijk als godsdienstig bestaan. Ja, van de beslissing der Kamer zal afhangen, of men zal hebben rust en orde, maatschappelijke en godsdienstige vrijheid, veiligheid en vrijheid der kerkgenootschappen, dan wel onzekerheid, wanorde of prijsgeving aan overmoed. Daar spreker voornemens is, de wet aan te nemen, zoo zal hij daartoe de gronden opgeven. Hij zal daarom trachten te doen zien: 1°. de noodzakelijkheid en grondwettigheid eener wet; 2°. dat deze wet aan die vereischten beantwoordt. Met genoegen heeft hij de dadelijke indiening van het ontwerp gezien; dat de Regering, niet door omen bijwegen getracht heeft de gemoederen in slaap te wiegen, maar dat zij den moed gehad heeft, dadelijk met open vizier te strijden. Bij de opgewondenheid der hartstogten, bij de uitgedrukte hoop aan de eene en de groote verwachtingen aan de andere zijde, liet het zich verwachten dat elke wet, welke aller belangen moest vereenigen, bij den eersten aanblik aan niemand kon voldoen. Zij moest voor den een te veel, voor den ander te weinig zijn. Er is, zegt de spreker, noodzakelijkheid tot wettige regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen. De Grondwet legt aan den Koning de dure verpligting op, te waken dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat. Maar hoe kan die waakzaamheid geschieden, indien de wijze hoe niet geregeld wordt? zal dit naar eigen inzigten, eigendunkelijk en willekeurig geschieden? Dit toch zal niemand verlangen. Doch er is meer. Hetzelfde voorschrift verwijst naar de wetten van den Staat. Te regt vraagt men nu, welke die wetten zijn? Het verslag der commissie van rapporteurs toont genoeg aan, hoe men hier in het onzekere verkeert. De een wijst op de wet van Germinal, als ingevoerd; de andere beschouwt dit als waar voor slechts een klein gedeelte des Rijks en thans niet vatbaar voor verdere toepassing; een derde oordeelt die wet als over het geheele Rijk afgekondigd, en als moetende alzoo ten uitvoer worden gelegd; en nog vele andere beweringen over de vraag, welke wetten in aanmerking moeten komen. Allen zijn overtuigd, dat door eene wet aan den onzekeren toestand een einde moet worden gemaakt.

De vraag rijst nu: is zoodanige regeling bij de Grondwet verboden of toegestaan? Een stellig verbod zal men te vergeefs zoeken; het bestaat niet. Alles wat men te dien aanzien redeneert, berust op veronderstellingen, individuele opvattingen, welke de een in de Grondwet kan zien, de ander niet, al naar mate hij dit wenscht; de slotsom is echter: er bestaat geen stellig verbod. En is er dit niet, dan bestaat er ook vrijheid. Maar er is meer. Het is niet moeijelijk aan te toonen, dat de Grondwet niet alleen vrijheid geeft, maar het maken van zoodanige wet uitdrukkelijk op het oog heeft gehad. Art. 169 zegt, dat de Koning waakt, enz. Dus gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat, dat is, niet beperkt, zoo als in art. 167 gesproken wordt van de wetten en reglementen tijdens de grondwetsherziening bestaande, maar in het algemeen, aan de wetten van den Staat, dat is toen en later. Men zorge, dat men eene wet erlange, overeenkomstig de eischen des tijds en voldoende aan de behoeften der Natie, en men zal het oogenblik zegenen, waarop de wet tot stand zal zijn gekomen.

De Heer van Voorst wenscht hoofdzakelijk dat aan de wet wordt ontnomen alle kenmerk van eene gelegenheidswet; hij wil gematigdheid en voorzigtigheid, en zal overigens in 't belang van den Staat, het Ministerie ondersteunen.

De Heer Meussen had de beraadslagingen nu niet willen aanvangen, omdat de Minister van de R. K. Eeredienst niet tegenwoordig is, doch zal, nu ze aangevangen zijn, onderzoeken:

1°. Of de gebeurtenissen van het voorjaar de voordragt wettigen?

2°. Of de noodzakelijkheid der wet voortvloeit uit of gegrond is op de wet van Germinal.

Spreker beantwoordt beide punten ontkennend.

De Heer Hengst toont aan dat de Grondwet geene preventive bepalingen toelaat, en acht de afstemming wenschelijk.

De Heer Donker leidt het tegendeel uit de Grondwet af en zal voor de wet stemmen.

De Heer de Man toont aan, dat de Grondwet alleen repressie wil, dat men de geschiedenis der Grondwetsherziening er bij in aanmerking moet nemen, dat zij echter ook naar de letter geen aanleiding tot het ontwerp geeft.

Zitting van Zaturdag 13 Augustus.

In deze zitting zijn wederom een aantal adressen ingekomen, houdende beschouwingen ten voordeele of wel tot bestrijding van het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt over de onderscheidene kerkgenootschappen, en welke naar de Commissie voor de verzoekschriften worden verzonden.

Gemelde Commissie heeft, bij monde der Heeren van Asch van Wijk en Engelen, verslag uitgebragt op een groot aantal adressen van gelijke strekking als de bovenbedoelde.

Aan de orde is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over het ontwerp van wet tot regeling van het toezigt over de onderscheidene kerkgenootschappen.

De Heer Mackay brengt in het midden, dat men bij het beoordeelen der wet vooral op de omstandigheden moet letten. Hij werpt, om dat aan te toonen: 1°. een terugblik op de geschiedenis; 2°. behandelt hij den geest der Grondwet en spreekt dan nog met een enkel woord over deze voordragt.

De Heer van Nispen zegt onder anderen, dat deze wet haar aanzijn verschuldigd is aan eene gevoeligheid die hij eerbiedigt, maar tevens aan eene opwekking van driften waaraan de grondwetgever van 1848 voor goed een einde had willen maken. Zoo men nu den weg had gevolgd, die destijds door den Minister Lightenvelt was aangewezen, veel schade en nadeel zouden bespaard zijn geworden. Het zou zijn wensch geweest zijn, dat, in plaats van de aanbieding dezer wet, de Regering getracht had de gemoederen te bedaren en te doen uitkomen, dat de organisatie een gevolg was van een grondwettig regt, van de vrijheid die aan een ieder is toegekend en dat daaruit voor niemand eenig nadeel zou kunnen voortvloeijen. Men had zich boven driften en hartstogten moeten plaatsen; dan had men zeker rust en kalmte kunnen bevorderen. Het is een groot ongeluk dat dit niet gebeurd is, de schadelijke gevolgen doen zich daarvan gevoelen. Wat nu het aanhangig wets-ontwerp aangaat vreest hij, dat deze wet, wordt zij aangenomen, op den duur, alle kerkgenootschappen van hunne vrijheid zal berooven. Zij is nu tegen het R. K. genootschap gerigt. Nu merkt hij op, dat er in den Raad van State, bij de beoordeeling dezer voordragt, geen enkel lid van dat kerkgenootschap zitting had. In den Ministerraad was wel zoodanig lid gezeten, maar deze verliet het Vaderland vóór de aanbieding van het ontwerp, nadat hij zijne volstrekte afkeuring van hetzelve aan menigeen had doen kennen en zelfs den wensch geuit had, dat van die meeningen zou blijken.

Telegraphisch Berigt.

De Heeren Wintgens, Mackay, van Reede en ten Cate hebben vóór de wet gesproken, doch de laatste onder zekere reserves; de Heer v. Nispen breedvoerig tegen. Voortzetting Dingsdag.

AMSTERDAM, 12 Augustus.

Alhier is het bezigtigen van het geschenk in zilver door de Stad aan HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik, aan het publiek vergund, tegen betaling van 25 centen.

— In het kerkgebouw der Doopsgezinde gemeente werd gisteren de 39ste algemeene vergadering gehouden van het Nederl. Bijbelgenootschap. In de plaats van den Hoog-Edel Gestr. Heer Mr. S. Baron van Heemstra, daartoe onverwachts verhinderd, opende de Wel-Eerw. Heer Ds. J. E. de Voogt, Ondervoorzitter, deze bijeenkomst des morgens ten 10 ure, met eene gepaste toespraak en gebed.

Blijkens het verslag door den Secretaris Mr. B. J. Ploos van Amstel uitgebragt, telde het genootschap 91 afdeelingen, 6301 leden en 1704 begunstigers. Gedurende het afgeloopen boekjaar waren er 31,404 bijbels en testamenten afgeleverd, en had men bij voortduring omtrent den staat der afdeelingen gunstige berigten ontvangen.

In het verslag door den Secretaris Prof. J. van Gilse medegedeeld, omtrent den staat en de werkzaamheden van het genootschap in en voor de overzeesche bezittingen, werd in het bijzonder gewezen op het hooge gewigt van de voltooijing der vertaling van het Oude Testament door den Afgevaardigde Gericke, die daarmede, de geheele overzetting van de Heilige Schrift in het Javaansch mogt ten einde brengen. Omtrent de verspreiding van het Nieuwe Testament onder de Javanen waren voldoende berigten ingekomen.

De Afgevaardigde Neubrunner van der Tuuk zette zijne werkzaamheden met ijver voort. Ter proefneming had men zijne overzetting van het scheppingsverhaal in de taal der Battaks doen lithografiëren.

Door den Afgevaardigde Matthes was eene proeve van vertaling geleverd van het Onze Vader en de Artikelen des geloofs in het Boegineesch en Makassaarsch. Ook de Afgevaardigde Hardeland was trouw werkzaam. Van hem had men reeds de vertaling van het boek Jozua in het Dajaksch ontvangen.

De staat der geldmiddelen, door den Penningmeester Mr. W. C. Backer toegelicht, leverde eene verblijdende uitkomst op.

De vergadering werd door een groot getal Afgevaardigden bijgewoond, en na de behandeling van nog eenige belangrijke punten, met dankzegging aan God, door den Voorzitter gesloten.

— De gisteren alhier gehouden Wol-veiling is afgeloopen als volgt: 30 b. Deensche Luthwol waarvan 15 b. gaaf verk. a 167 c.; 5 b. gaaf, 10 b. BS. opgeh. a 165 c.; 54 b. Russ., als: 7 b. Lamwol verk. 113 a 125 c.; 8 b. Herfstwol opgeh. 90 a 96 c.; 36 b. Donskoy, waarvan 25 b. opgeh. 112 a 114 c.; 11 b. verk. 113 a 115 c., en 3 b. Han. Scheerwol opgehouden a 85 c.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Augustus.

In de zitting van het Huis der Gemeenten van eergisteren kwam een post in behandeling van 200,000 £ tot goedmaking der kosten van den oorlog tegen de Kaffers. Hierbij deelde de Onder-Secretaris van het dep. van Koloniën, de Heer Peel, mede dat de Regering het Souvereiniteitsgebied aan de Oranje-rivier, wenschte te ontruimen. De groote moeijelijkheid was, de uitgestrektheid van de grenzen der kolonie, die niet dan met groote moeite en buitensporige kosten konden worden beveiligd. Het Souvereiniteitsgebied was tegen den zin des gouvernements in de kolonie ingelijfd, meer om door Britsche bemiddeling de twisten tusschen de inlanders namelijk en de Hollandsche Boeren, tot een eind te brengen. Doch deze bemiddeling was uitgeloopen op de aanwending van wapengeweld tegen de inlanders, en de Gouverneur der kolonie was van den daartoe ondernomen krijgstogt teruggekomen met de overtuiging dat het de wensch der inlanders niet was noch immer was geweest onder het Britsche bewind te staan, en dat de Hollandsche landbouwers, nog bezield door de gevoelens die hen aanvankelijk bewogen om hunne boerderijen in de eigenlijke kolonie te verlaten, vrijheid wenschten om

in het Souvereiniteitsgebied een zelfstandig gemeenebest te vormen. Hierom had de Regering zich voor de ontruiming van dat gebied verklaard en voor de intrekking der bescherming die het met weêrzin had uitgestrekt. Tot regeling dier zaak was een bijzonder Commissaris benoemd. Door de ontruiming van die landstreek kon de kolonie Natal niet in gevaar komen, daar beide landstreken door eenen bergketen vaneen gescheiden werden. Hij hoopte dat de thans genomen voorzorgmaatregelen en de indruk der jongste wapenfeiten, eene herhaling der Kafferoorlogen zouden voorkomen, die in de laatste zes jaren 4,000,000 £ hadden gekost.

Omtrent het zenden van gehuurde Zwitsersche troepen naar de Kaap de Goede Hoop, hetgeen in eenige dagbladen gemeld was, heeft de Heer Peel, daarnaar gevraagd, gezegd, dat door den Gouverneur der Kaapkolonie, den Generaal Cathcart, aan de Regering aangeraden was twee regementen Zwitsers aan te werven en langs de grenzen der Kaapkolonie te verdeelen, die zij, als aan de moeijelijkheden van een bergachtig terrein gewend, beter zouden kunnen beveiligen dan de minder vlugge Engelsche soldaat. De Regering had echter in dezen nog geen stap gedaan, en zou in allen geval, alvorens zoodanige troepen te kunnen uitzenden, de daarvoor noodige fondsen van het Parlement moeten vragen.

— In de zitting van gisteren is de bill strekkende om het transportatie-stelsel te wijzigen en die straf voor de minder zware misdaden te vervangen door eenzame opsluiting, gevolgd door dwangarbeid en verder door eenen staat van halve vrijheid, door Lord Palmerston breedvoerig ontwikkeld; hij erkende dat het voorgedragen stelsel grootendeels als eene proefneming moest worden beschouwd, maar achtte het de beste wijze om de verandering tot stand te brengen die in de straf-wetgeving noodig was geworden, doordat de Britsche koloniën, éénе slechts uitgezonderd, geene veroordeelde misdadigers meer willen opnemen.

— In Julij zijn 56,185 ½ Ned. M aardappelen, vrij van regten ingevoerd, tegen 10,149 in dezelfde maand van 1852. — In die zelfde maand zijn 16 millioen eijeren aangebragt, in Julij 1852 slechts 12 millioen.

— Bij de Admiraliteit bestaat het plan tot eenen nieuwen togt om den oorsprong van den Nijl op te sporen, en tevens de beschaving in Afrika voort te planten en nieuwe handelswegen te openen; de gelegenheid zou daartoe nu bijzonder gunstig zijn.

— De Heer Cullen, Pauselijk Legaat in Ierland, heeft weder eene kerkvergadering te Thurles belegd. Algemeen gelooft men, schrijft de *Times*, dat het doel, waartoe ditmaal de geestelijken bijeengeroepen worden, is een besluit uit te vaardigen, hetwelk aan de geloovigen in de provincie Munster verbiedt het gemengde Iersche schoolwezen op eenigerhande wijze te ondersteunen. Thans bestaat zoodanig verbod nog maar alleen voor de provincie Leinster. Intusschen wordt het dagelijks meer blijkbaar dat het schoolstelsel, hetwelk voor de beschaving van Ierland reeds zoo heilrijk gewerkt heeft, of moet worden opgegeven of eene geheele hervorming moet ondergaan; en hoe onpopulair in Engeland een louter wereldlijk volksonderwijs ook zij, schijnt er toch geen andere weg aan de voorstanders van het Iersche schoolwezen over te blijven, dan het gezamenlijk onderrigt uitsluitend tot wereldlijke kundigheden te bepalen; hetgeen zekerlijk nog beter is dan dat de Iersche kinderen in het geheel geen onderwijs naar de behoefte dezes tijds ontvangen; men zorge daarbij slechts, dat er gelegenheid zij om de kinderen van elke gezindheid afzonderlijk in de godsdienstleer te onderwijzen.

— Ten gevolge van het veelvuldig nederdalen van luchtballons in de omstreken van Stratford en het zamenvloeijen van talloze nieuwsgierigen, die korenvelden en heggen vernielen, hebben de landeigenaars aldaar besloten in het vervolg van alle in hunnen omtrek nederkomende luchtreizigers langs geregtelijken weg schadevergoeding te eischen.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 Augustus.

Het huwelijk van den Hertog van Brabant met de Oostenrijksche Aartshertogin is den 10den te Weenen bij procuratie gesloten. Er worden groote aanstalten gemaakt ter viering van dat huwelijk hier te lande.

— De wolmagazijnen van den Heer Wattyne-Rossue te Roubaix zijn door brand vernield.

— De vreemdelingen-lijst te Spa van den 8sten dezer bevat 4,646 namen.

— Te Oudenaerde een stadje van 5,000 inwoners, zijn den 8sten dezer de groote feesten en kerkelijke omgangen ter eere van den H. Macarius begonnen; men schatte het getal der vreemdelingen die van heinde en verre waren aangekomen, op niet minder dan 12,000.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Augustus.

De Regering heeft eene toelage van 130,000 fr. uitgeloofd voor het bouwen van het eerste zeilschip, dat met volle lading van gene zijde des Oceaans hier ter stede komen kan.

— In de departementen Côte-d'Or en Aube, vooral in de omstreken van Nogent, heeft een hevige orkaan gewoed, waardoor al de korenvelden zijn verwoest. Hazen en patrijzen zijn door de groote hagelsteenen gedood. De orkaan was zoo hevig dat een bewoner van Provenville in een wijngaard werd geworpen en wel met zulk eene kracht, dat men een oogenblik aan zijn leven gewanhoopt heeft.

SARDINIE.

Een brief uit Genua meldt omtrent de schuldvordering van het Hof te Rome ten laste van Sardinië het volgende:

»Men is hier zeer verwonderd geweest, in *l'Univers* van Parijs te lezen, dat bij gelegenheid van het protest, dat de Paus telken jare op den feestdag der H. Apostelen doet tegen de staten, die aan het Hof van Rome de schatting niet betalen, Pius IX een afzonderlijk protest deed tegen Sardinië. Overigens is het niet onbekend dat onder de staten, welke het Vatikaan jaarlijks met zijnen bliksem treft, het Koningrijk Napels is, dat reeds sedert zeer lang de jaarlijksche schatting van 7000 gouden dukaten niet opbrengt. Ook houdt de Paus niet op te protesteren ter zake van zijn beweerd regt op Avignon.

»Piemont betaalde, ja, aan Rome eene schatting van 2000 kroonen, krachtens een verdrag, gesloten tusschen Benedictus XIV en Karel Emanuel III, ten gevolge van de bul van 1740, die den Koning en zijne nakomelingen tot Apostolischen Vicaris der leengoederen van Cortanza, Cortanzona, Cisterna, Montafia, Figliole, Frelletto enz. benoemde. Men weet echter dat toen de groote Fransche omwenteling de maatschappelijke orde in Europa veranderde, de leenen werden afgeschaft; dat de tractaten van 1814 en 1815 aan den Paus noch Avignon, noch de Sardinische leengoederen hebben teruggegeven, en dat, sedert dat tijdstip, noch Victor Emanuel, noch Karel Felix, noch Karel Albert, ooit den eed heeft afgelegd als Apostolisch Vicaris; en dat, indien die Vorsten zijn voortgegaan aan Rome de 2000 kroonen te zenden, zij het deden uit louter persoonlijk godsdienstig gevoel. De tegenwoordige Regering van Sardinië was dus volkomen vrij met de betaling dier gelden op te houden, daar niets haar tot die voldoening verpligt."

TOSCANE.

De Regering heeft aan de Heeren Gandell c. s. te Parijs vergunning verleend tot het aanleggen van eenen spoorweg van Florence tot Arezzo aan de grenzen van den Kerkelijken Staat, welke weg Toscane en het Pauselijk gebied aan het groote Europesche spoorwegnet zal aansluiten. Van den Paus is vergunning gevraagd om den weg van Arezzo tot Rome door te trekken.

PRUISSEN.

BERLIJN, 11 Augustus.

De afgescheiden gemeenten, waartegen de Regering maatregelen van gestrengheid heeft genomen, hebben eene regterlijke beslissing te weeg gebragt. De Regtbanken van eersten aanleg hebben in deze verschillend geoordeeld, maar het Hof van Appèl heeft zich ter gunste van die gemeenten verklaard, en haar het regt toegekend zich af te scheiden van de andere kerkgenootschappen, leeraars te benoemen en hare eeredienst uit te oefenen.

— Uit Karlsruhe in Baden wordt van den 7den gemeld, dat de Aartsbisschop van Freiburg nogmaals en nu voor het laatst den Groothertogelijk Badenschen Katholieken Opperkerkeraad heeft uitgenoodigd tot gehoorzaamheid aan de bevelen van den Opperherder; zullende hij anders, hoe diep het zijn vaderhart ook grieve, tot het onvermijdelijke banvonnis moeten overgaan. Van maatregelen der Groothertogelijke Regering vernam men nog niets.

— De Regering in Beijeren heeft de zoogenaamde kinderbals verboden, als nadeelig voor de goede zeden. Kinderen die nog schoolpligtig zijn, zullen noch op openbare plaatsen, noch in gesloten gezelschappen mogen dansen.

— Den 8sten zijn in Kopenhagen nog 77 personen door de cholera aangetast, en was het getal der zieken tot 6544, dat der overledenen tot 3522 geklommen.

RUSLAND.

De Russen zouden weder in Circassië eene geduchte nederlaag hebben geleden. In den nacht van den 28sten op den 29sten Julij zou de schoonbroeder van Chamyl de belangrijke Russische vesting Toprak-Khulé overrompeld, 450 man, waaronder de Generaal Bokeinkoff, Bevelhebber der Kozakken, gedood, en zich van 200 stukken geschut en van grooten krijgsvoorraad hebben meester gemaakt. Men zou daarna de vesting geslopt hebben.

— Eene uitgestrekte landstreek in Polen is den 10den Julij door een hagelslag vernield. Deze hagelstorm verhief zich des middags bij Jendrzejew, trok in eene breedte van 2 mijlen in de rigting van Nidjica naar den Weichsel en verwoestte in eene uitgestrektheid van 11 mijlen lengte al de te veld staande granen.

OTAHEITE.

Bijzondere berigten van het begin van Julij melden, dat dit land steeds in belangrijkheid wint. Twee groote stoomboot-maatschappijen hadden Papeiti bepaald tot aanlegplaats aangenomen, waardoor het eiland voortaan in geregelde gemeenschap zou geraken met Australië en met de meest bezochte punten van Zuid-Amerika. Het aantal handelsvaartuigen, dat Otaheite bezoekt, vermeerdert aanzienlijk, door dat zij daar al het noodige voor herstelling vinden. De oudste dochter van Koningin Pomaré zal in het huwelijk treden met den Koning der Sandwich eilanden, die 2 jaren geleden weduwenaar is geworden; men verzekert dat deze echtverbindtenis in de maand September aanstaande te Honolulu met groote staatsie zal worden voltrokken, welke echtverbindtenis goede uitkomsten zal te weeg brengen voor de toekomst der beide Landen.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, brengen ter kennis van de Kiesgeregtigden, dat ingevolge art. 8 der Gemeentewet, de verkiezing ter vervulling van eene plaats in den Gemeenteraad, die door het ontslag, genomen door den Heer ABRAHAM HARTEVELT Jz., openvalt, — zal plaats hebben op Dingsdag den 13den September 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 11 Augustus 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris VAN PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN brengen bij deze ter kennis van de Patentpligtige Ingezetenen binnen deze Gemeente, dat tot de afgifte der ingevulde Patentbladen over het dienstjaar 1853 en 1854, *voor de Wijken* I, II, III, IV, V en VI, ter Secretarie dezer Gemeente zal worden gevaceerd dagelijks van des voormiddags *tien* tot des namiddags ten *een* ure.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 9 Augustus 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris VAN PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden van den Controleur der Directe belastingen alhier is ontvangen, een op den 10den dezer maand invorderbaar verklaard Kohier der Personele belasting, Wijk VII en VIII, over het dienstjaar 1853 en 1854, welke op heden aan den Ontvanger is verzonden.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.

LEYDEN, 12 Augustus 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

ADVERTENTIEN.

Voor de vele blijken van hartelijke deelneming bij den diep treffenden slag ondervonden, wordt de welmeenendste dank gebragt door

C. LEEMBRUGGEN EN
A. C. LEEMBRUGGEN.

Voor de vele blijken van deelneming, bij het overlijden van onzen geliefden oudsten Zoon, HENDRIK WILLEM, ontvangen, betuigen wij onzen hartelijken dank.

A. TIELEMAN.
J. M. TIELEMAN, VEEFKIND.

Voor de vele blijken van deelneming bij het overlijden van onze waarde Moeder betuigen wij bij deze onzen welmeenenden dank.

M. P. OUDSHOORN.

LEYDEN, 15 Augustus 1853. Namens wederzijdsche Betrekkingen.

In de VERGADERING den 8sten dezer gehouden van DEELHEBBERS in de Negotiatie tot **Opbouw van Arbeiders-Woningen**, door de *Leydsche Maatschappij van Weldadigheid*, is besloten tot aflossing van **10 Aandeelen**, zijnde No. 27, 31, 52, 64, 70, 158, 219, 251, 355 Letter *B* en 356 Letter *B*. Wijders herinnert de Hoofd-Directie aan Belanghebbenden, dat de reeds vroeger uitgelooten Aandeelen, zijnde No. 25, 110, 114, 138 en 141, steeds beschikbaar liggen.

Namens de Hoofd-Directie,
M. A. KLUIT, *Secretaris*.

Voor de 221ste Staats-Loterij, waarvan de Trekking der *Eerste Klasse* op den 22sten dezer zal aanvangen, zijn te bekomen HEELE EN GEDEELTEN VAN KOOPLOTEN Prijs-Courant, ten Kantore van

LEYDEN, 15 Augustus 1853. N. NATHANS.

Bij **SCHARWACHTER**, Mr. Smid, Sloten- en Kagchelmaker, wonende in de Ketelboetersteeg, achter den Heer KELDER, zijn *te Huur*: nieuw verbeterde **MOLENS**, om **Snijboonen** en **KOOL** te Snijden, die aan alle Gezinnen worden aanbevolen. De Huurprijs is 15 Cents per uur, voor Gestichten 7½ Cents, voor Kool 20 Cents.

STEDELIJK GYMNASIUM.

Namens de Commissie, door den Stedelijken Raad benoemd en gequalificeerd tot het afnemen van de ***Examens van Toelating***, vermeld in Art. 3 en 4 van het Reglement, heeft de Ondergeteekende de eer ter kennisse der Belanghebbenden te brengen, dat deze Examens eenen aanvang zullen nemen op Maandag den 5den September.

Intusschen verzoekt hij de aangifte daartoe te mogen bekomen vóór het einde der maand Augustus, en is gaarne bereid, des gevraagd zijnde, de noodige inlichtingen te geven omtrent de vereischten.

Tevens herinnert hij bij deze aan de bepaling van HH. Curatoren, dd. 7 Julij 1846, bekend gemaakt in Bijlage E van het Programma van dat jaar: »Tot de Examina van Toelating zal aan de *Onderwijzers* ter dezer Stede toegang verleend worden op hun verzoek, mits zij dit vooraf aan den Rector kenbaar maken."

W. H. D. SURINGAR,
Gymnasii Rector.

De Rob Boyveau Laffecteur

geneest spoedig en radikaal zonder kwik of andere schadelijke middelen: *Dauwworm, Keel- of Kliergezwellen* en alle andere *Huidziekten, Vloeden, Zweren, verouderde en primaire ziekten, Jicht en Syphilitische Rheumatismus.*

De echte ROB is gewaarmerkt door een gecompliceerd en kunstig gewerkt etiquet met de handteekening van Dr. GIRAUDEAU DE ST. GERVAIS en door een Staniol-sluiting met het wapen van BOYVEAU LAFFECTEUR.

De Rob is eene smakelijke Stroop, die op eene voordeelige wijze de plaats van de Levertraan en andere Scheurbuik werende middelen vervangt.

Eene kleine Brochure, die den Rob in eens met den Rob bekend maakt, wordt gratis afgegeven in het Verkoophuis en de bekende Depots en bij de meeste respectable Apothekers.

De Percelen op den 12den Augustus 1853 in het *Heeren Logement* aan den Burg alhier, ten overstaan van den Notaris WYNSTROOM, geveild, zijn in Bod gebragt, als:

Het HEERENHUIS EN ERF, aan de Breedestraat, op . . . . *f* 4,900.—
Later Verhoogd met . . . . 600.—

En de BOUWMANSWONING MET WEI- EN HOOILANDEN, onder *Alkemade*, op . . . . 19,400.—
Later Verhoogd met . . . . 600.—

Zullende de Afslag en finale Gunning geschieden op Vrijdag den 19den Augustus, des voormiddags ten *elf* ure, en inmiddels nog Verhoogingen worden aangenomen ten Kantore van den Notaris.

De Kunsthandelaar A. G. DE VISSER, te *'s Gravenhage*, heeft uitgegeven: een

CATALOGUS (met de Prijzen)

VAN

BOEKEN EN KUNSTZAKEN,

bij hem verkrijgbaar, No. 1, Prijs **25** Cents.

Deze Catalogus houdt in: **Boeken**, betrekkelijk Schilder-, Teeken- en Prentkunst; **Prenten**, verdeeld in Geëtste, Gegraveerde, Zwarte Kunst en Gelithographiëerde Prenten en Prentteekeningen; **Portretten, Teekeningen en Schilderijen**, en bevat 676 nummers, waaronder vele belangrijke en zeldzame artikelen. Men kan den Catalogus door zijn gewonen Boekverkooper, of wel direct van den Uitgever ontbieden. Brieven *franco*.

BEURTSCHEPEN,

IN

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar *Zwolle*, Maandag 15 Augustus 12 uur. Schipper C. HOLLANDER.
» *Alkmaar*, Woensdag 17 » 10 » » L. KROON.
» *Amersfoort*, » 17 » 11 » » J. HOUTZAGER.
» *Sneek*, » 17 » 11 » » K. VIERSMA.
» *Deventer*, Donderdag 18 » 12 » » H. DOMMELHOLT.
» *Hoorn*, Vrijdag 19 » 10 » » J. RAJER.

Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Besteller C. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Friesland*, *Groningen*, *Drenthe*, enz. De Vertrek-uren zijn opgesteld volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 13 *Augustus*. Van *f* 40 tot *f* 43.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 13 *Augustus*.

Nieuwe Tarwe *f* 10.50 tot *f* 11.20. Nieuwe Rogge *f* 7.30 tot *f* 7.50. Gerst *f* 5.30 tot *f* 5.50. Haver *f* 3.50 tot *f* 4.00. Koolzaad *f* 11.80 tot *f* 12.30.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 12 Augustus.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{1}{4}$	$63\frac{3}{8}$	$63\frac{3}{8}$
Dito Certificaten	3	$76\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito	4	$95\frac{1}{2}$	$95\frac{9}{16}$	$95\frac{1}{2}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	127	—	—
O. I. Leening	4	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	104	—	—
Haarlemmermeer	5	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	$108\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	5	108	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	98	—	—
Dito 1840	4	$93\frac{7}{8}$	94	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	93	$93\frac{1}{16}$	—
Dito dito Nieuwe	4	—	[illegible]	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	$101\frac{1}{2}$	—	—
Dito Obligatiën	4	$86\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	$23\frac{7}{16}$	$23\frac{1}{2}$	$23\frac{1}{2}$
Dito Obligatiën	3	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	$43\frac{7}{16}$	—	—
Bewijzen Coupons		$6\frac{9}{16}$	$6\frac{5}{8}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	—	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	82[illegible]	83	—
Dito Nieuwe	5	95[illegible]	$95\frac{1}{2}$	$95\frac{3}{8}$
Dito 1844	$2\frac{1}{2}$	42[illegible]	$42\frac{1}{4}$	—
BELGIË, Bank	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	58	—	—
BRAZILIË, 1824 100 £	5	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	$42\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito	4	$39\frac{1}{2}$	—	—
VENEZUELA	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
MEXICO	5	$26\frac{1}{16}$	$26\frac{3}{8}$	—
AMERIKA, Bankactiën		$4\frac{5}{8}$	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.